УДК 330:332:122

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-20>

Волощук В. Р.

Подільський державний аграрно-технічний університет

ТРЕНДОВИЙ І ЦІЛЬОВИЙ СЦЕНАРІЙ ІНВЕСТИВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Виходячи з необхідності вирішення першочергових завдань, надзвичайно важливим є визначення трендів, умов і факторів сценаріїв прискорення економічного зростання в Україні. Найскладнішою для України є проблема інвестиційного забезпечення економічного розвитку в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів та обмежені можливості залучення іноземних інвестицій. Доведено, що сільському господарству України притаманні значні конкурентні переваги на світових ринках, потужний, проте повністю не розкритий потенціал. Це один із найбільш привабливих для інвесторів секторів економіки, тому має всі передумови для подальшого розвитку. Водночас у сучасних умовах на тлі падіння обсягів промислового виробництва та за рахунок експортної орієнтованості сільське господарство відіграє роль своєрідного каталізатора економічного зростання. Тому важливо створити сприятливе середовище та умови для розвитку національного аграрного сектору економіки через розширення його інвестиційного потенціалу, стимулювання інвестиційної діяльності сільськогосподарських товаровиробників та забезпечення позитивної динаміки капітальних інвестицій.

Ключові слова: сценарії, інвестиції, цільовий, трендовий, рейтинги, демографія, добробут, економіка, нові сектори, інновації, зайнятість, добробут.

Постановка проблеми. Вітчизняний досвід свідчить про дефіцит державних коштів для ефективного економічного розвитку підприємств, тому необхідним є залучення іноземних інвестицій та пошук альтернативних джерел, які мають певні переваги перед вітчизняними інвестиціями та державним фінансуванням як додатковий капітал для виробництва товарів і послуг, реалізації певних програм та надходження нових технологій і застосування нових методів управління, ініціатив з інноваційного розвитку, таких як розвиток цифрових технологій, промислова політика в епоху глобалізації, формування нових навичок і створення нових професій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам інвестування економічного розвитку завжди приділяється значна увага, оскільки вони зачіпають основи виробничо-господарської діяльності підприємств, визначають процес економічного зростання. Теоретичні положення, аналіз й оцінка сучасного стану та основні засади стратегії сталого розвитку визначають Ю.О. Лупенко, М.Й. Малік, О.Г. Булавка [1]. За дослідженнями О. Захарчука, недостатність коштів у малих і середніх підприємствах пов'язана з недосконалістю кредитної та амортизаційної політики і недостатньою державною підтримкою [2, с. 50]. Велику увагу науковців і практиків різних країн світу привертають моделі відбору зацікавлених сторін бізнесу в рамках підприємницького процесу та нові методологічні підходи до втілення розумної спеціалізації (Smart-specialization, інтелектуальна спеціалізація, розумна спеціалізація) [3–6]. Світовий рейтинг Doing Business визначає інтегрований показник та рейтинги за результа-

тами щорічної оцінки простоти здійснення підприємництва [7]. Доведено, що зростання добробуту населення і валового внутрішнього продукту можливі за рахунок активізації інвестиційних процесів інноваційного розвитку. Актуальним залишається визначення можливих сценаріїв інвестування економічного розвитку.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є встановлення тенденцій, визначення сценаріїв і джерел інвестування економічного розвитку та зростання добробуту і валового внутрішнього продукту на інноваційній основі.

Виклад основного матеріалу. Рейтинг Doing Business є сигналом для інвесторів урахування зайнятого вищого місця та залучення більших обсягів прямих іноземних інвестицій і своєрідною інструкцією для уряду, яка дає змогу визначити пріоритетні сфери для проведення регуляторних реформ.

Дані щодо показників рівня доходу та ВНД на душу населення за країнами регіону представлено в табл. 1.

Як бачимо, за рівнем доходу країни регіону неоднорідні та розподілилися так: три країни з високим рівнем доходу – від 13 830 до 51 430 дол. США, п'ятнадцять держав з рівнем доходу вище середнього – від 4 050 до 11 290 дол. США; чотири – нижче середнього – від 1 220 до 2 990 дол. США та одна – з низьким рівнем доходу – 1 010 дол. США. Україна – двадцята серед двадцяти трьох країн регіону з рівнем доходу 2 660 дол. США, у 1,5 рази відстає від вище середнього, у 5 разів – від нижньої межі вищого та у 19 разів – від найвищого рівня. Уважаємо, що основне завдання на перспективу полягає у необхідності підвищення

Таблиця 1

Характеристика регіону в розрізі рівнів доходів

Країна регіону	Населення, осіб	ВНД на душу населення, USA	Рівень доходу
Сан-Марино	33 785	51 430	Високий
Хорватія	4 089 400	13 830	Високий
Румунія	19 473 936	11 290	Вище середнього
Азербайджан	9 942 334	4 050	Вище середнього
Україна	44 622 516	2 660	Нижче середнього
Узбекистан	32 955 400	2 020	Нижче середнього
Таджикистан	9 100 837	1 010	Низький

Джерело: побудовано автором на основі [7]

зайнятості і добробуту населення за рахунок зростання валового національного доходу в цілому та в розрахунку на одну людину.

Розглянемо динаміку змін ВВП України та капітальних інвестицій за 2010–2019 рр. на основі даних табл. 2.

Наведені дані в табл. 2 свідчать про те, що за 2010–2019 рр. обсяги інвестування зросли у 3,4 рази, а темпи росту ВВП України – у 3,7 рази, тобто можна стверджувати про позитивну тенденцію розвитку. Однак якщо аналізувати ВВП у розрахунку на одиницю інвестицій, то спостерігаємо коливання по роках від 5,2 до 7,2 одиниць та значно нижчий темп росту за аналізований період. Окрім того, економіка розвивається переважно за рахунок власних коштів, оскільки іноземні інвестиції зросли тільки на 25%, частка їх у загальному обсязі незначна і скоротилася більш як наполовину.

Україна в 2019 р. втратила дві позиції в Індексі глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index, GCI) Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) й опустилася на 85-е місце зі 141 країни [10].

Розрахунки показують: якщо нічого не змінювати, економіка України, згідно з трендовим прогнозом, може інерційно розвиватися; за цільовим прогнозом номінальний ВВП України може зрости у 2,2 рази, зі 130 млрд дол. у 2018 р. до 290 млрд дол. у 2030 р.

Сценарій розвитку за цільовим прогнозом указує на шанс досягнення амбіційної мети за суттєвого збільшення номінального ВВП до 2030 р. у 8 разів, до 1 трлн дол. Нині такий розмір економіки досягнений ЄС, де ВВП 1 070 млрд дол., Нідерландів – 930 млрд дол., ВВП Польщі у 2018 р. становив 550 млрд дол. з орієнтиром 1 100 млрд дол. до 2030 р. За цільовим сценарієм у 2030 р. за номінальним ВВП Україна може

увійти до ТОП-20 країн світу; за розміром ВВП на душу населення – бути в ТОП-50 країн світу; стати економічно привабливішим регіональним суб'єктом за створення умов зростання капіталізації українського бізнесу, розширення за рахунок освоєння нових ринків збуту, зниження собівартості ресурсів, підвищення конкурентоспроможності, домінування високотехнологічної продукції; забезпечення вищого рівня доходів і якості життя українців від середнього у Європі та сусідніх країнах.

Розглянемо можливі показники розвитку економіки України до 2030 р. на основі даних табл. 3.

Мета зростання економіки у вісім разів за 12 років за цільовим прогнозом може бути реальна з урахуванням зростання економіки Азербайджану в 15 разів, Південної Кореї – у 14 разів, Гонконгу – в 11 разів.

Визначено чинники досягнення вибухового зростання економіки України: інвестування, детінізація економіки, підвищення продуктивності праці, розвиток нових секторів економіки.

1. Інвестування економіки мультиплікативно призведе до зростання ВВП, створення нових робочих місць, появи нових галузей. Інвестиції повинні стати драйвером економічного розвитку України до 2030 р. за зростання їхньої частки у ВВП до 25–30% з урахуванням досвіду Японії, де частка у ВВП досягла 35%, у Сінгапурі – 45% та аналогічно у Китаї.

Для досягнення поставленої мети за цільовим сценарієм в економіку України потрібно залучити 280 млрд дол. США лише іноземних інвестицій (без урахування внутрішніх), у перспективі 3–5 років – 5–20 млрд дол. США на рік за створенні для цього відповідних умов.

2. Тіньовий сектор є наслідком наявних в економіці проблем. За оцінками МЕРТ, станом на 2018 р. у «тіні» знаходиться 32% ВВП [11], а це більше 40 млрд дол. США. Виведення з «тіні» 10%

Таблиця 2

Капітальні інвестиції та ВВП України за 2010–2019 рр., млн грн

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Відношення 2019 р. до 2010 р., %
Капітальні інвестиції, усього	180575,5	241286,0	273256,0	249873,4	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5	578726,4	623978,9	в 3,4рази
у т.ч. коштів інвесторів-нерезидентів	3723,9	5038,9	4904,3	4271,3	5639,8	8185,4	9831,4	6206,4	1795,5	4663,9	125
Номінальний ВВП, млн грн	1082569	1316600	1408889	1454931	1566728	1979458	2383182	2982920	3558706	3974564	в 3,7рази
ВВП у розрахунку на одиницю інвестицій, грн	6,0	5,5	5,2	5,8	7,2	7,2	6,6	6,6	6,1	6,4	107

Джерело: розраховано автором на основі [8; 9]

Таблиця 3

Основні стратегічні показники розвитку економіки України у 2030 р.

Показники	Сценарії розвитку	
	Трендовий	Цільовий
Номінальний ВВП, млрд дол.	290	1 000
Середньорічний приріст ВВП у 2018–2030 рр., %	7,7	18,4
Приріст реального ВВП у грн у 2018–2030 рр., % *	2,8	10,5
Офіційний курс гривні, грн/дол	60	42,5
Інфляція (грудень до грудня у 2018–2030 рр.), %	7,2	6,3
Кількість зайнятих, млн осіб	9	14
Продуктивність на одного зайнятого, тис дол.	32	71

Джерело: оцінки та прогнози Ukrainian Institute for the Future [12]

ВВП до 2023 р. дасть до офіційного номінального ВВП 15–20 млрд дол. США, або до 10% реального приросту ВВП за рік. Реалізація цільового сценарію до 2030 р. сприятиме зменшенню вдвічі рівня тіньової економіки до 15% офіційного ВВП.

Доведено, що єдиним ефективним шляхом детінізації економіки країни є створення сприятливих умов для діяльності всіх суб'єктів у легальному секторі завдяки поліпшенню інвестиційного клімату та створенню інституційного середовища, тіньова економіка стала б неефективною.

3. За трендовим сценарієм кількість зайнятих зменшиться з 16 млн до 9 млн осіб у 2030 р., а за цільовим – до 14 млн осіб. Вищий рівень зайнятості за другим сценарієм буде досягнуто стимулюванням зайнятості молоді (16–25 років) і людей пенсійного віку (старше 60–70 років). Однак тенденції все ж будуть негативні.

За реалізації цільового сценарію продуктивність праці в Україні до 2030 р. збільшиться в 8,5 рази, до 71 тис дол. США на одного зайнятого. Це відповідає нинішньому рівню продуктивності у високотехнологічних секторах таких країн, як Бельгія, Данія, Фінляндія, Німеччина, Швеція.

Щоб досягнути мети ВВП 1 трлн дол., економічна політика України в найближчі 5–10 років повинна бути спрямована передусім на збільшення інвестицій в інновації, тобто на прискорення зростання продуктивності.

4. Розвиток нових секторів економіки на прикладі країн, що показують впевнене зростання економіки й добробуту їх громадян, які зробили ставку на HI-Tech та інновації.

Пріоритетними напрямками діяльності ЄС визначено три галузі: науково-технологічна, інноваційна та освітня. Стратегія розумного, стійкого і всеосяжного зростання Європи 2020 р. містить цільову ініціативу, доповнену пов'язаними з інноваційним розвитком іншими ініціативами, такими як Digital Agenda – розвиток цифрових технологій, An Industrial Policy for the Globalization Era – промислова політика в епоху глобалізації і An Agenda for New Skills and Jobs – формування нових навичок і створення нових професій.

По-друге, визначення практичних кроків щодо запровадження стратегії смарт-спеціалізації для національної промисловості України потребує виявлення унікальних функцій і активів регіонів, оцінювання конкурентних переваг промисловості кожного з регіонів, зосередження уваги регіональних партнерів на баченні майбутніх досягнень.

Ураховуючи вищевикладене та беручи до уваги доцільність змін в умовах і правилах регіональної інноваційної політики, завдання перетворення інноваційної системи у регіональну екосистему, а також аналіз динаміки інновацій в регіональному розрізі, дію стимуляторів і дестимуляторів, доцільно визначити два пріоритети щодо інноваційного розвитку регіону: пріоритет першого порядку – масштабування і внутрішня інтеграція інноваційного потенціалу регіону; пріоритет другого порядку – створення ринків для смарт-технологій майбутнього.

По-третє, у рамках практичної реалізації стратегії розумної спеціалізації важливим є створення умов для підприємницької діяльності для всіх суб'єктів господарювання з особливою увагою до малих та середніх підприємств, зокрема формування умов для розвитку інтелектуального підприємництва.

Таким чином, у рамках пошуку форм і методів модернізації економіки України та прискорення інноваційного розвитку регіонів в умовах децентралізації управління доцільно активно впроваджувати досвід європейських країн щодо розроблення регіональних стратегій розумної спеціалізації, інституціональні аспекти впровадження цього підходу в стратегічному управлінні регіональним розвитком. Зокрема, існують певні домовленості між ЄС та Україною щодо запровадження смарт-спеціалізації.

Необхідно враховувати, що у кожній країні є інноваційні пріоритети, що мають довгостроковий стратегічний характер. В Україні з її природними ресурсами є очевидними пріоритетні технологічні напрями цивільного призначення, які дійсно затребувані економікою, досягнення в яких можуть бути швидко й ефективно сприйняті в країні.

Для досягнення ВВП 1 трлн дол. до 2030 р. необхідно активно розвивати високотехнологічні сектори R&D, робототехніку, біоінженерію, 3D-принтинг, розроблення програмного забезпечення, IT-рішення для B2B, B2C з акцентом на глобальній конкуренції, фінансових технологіях, Big data (BD) і хмарні технології; Інтернет речей, промислового Інтернету речей (IoT); штучного інтелекту (AI); дрони, нейроінтерфейси, віртуальну (VR), доповнену (AR) і змішану реальність (MR), нанотехнології, блокчейн, кібербезпеку.

Висновки і пропозиції. На перспективу визначено трендовий і цільовий сценарії розвитку еко-

Рис. 1. Розвиток секторів високотехнологічних секторів економіки

Джерело: оцінки та прогнози Ukrainian Institute for the Future

номіки України. Відповідно до першого, збережеться відставання від темпів зростання світової економіки, залишаючись на задвірках цивілізації, а згідно з другим, за рахунок щорічного збільшення можливе досягнення 1 трлн дол США.

Для головних стейкхолдерів, громадян і бізнесу досягнення мети за цільовим сценарієм розвитку означає ВВП на душу населення 27,8 тис дол., яке відповідає нинішньому рівню Чехії (23,1), Португалії (23,2), Іспанії (31,1), Словенії (26,6) й інших розвинутих європейських країн, та 2 775 дол. США – номінальна середньомісячна зарплата. Зменшення пропозиції робочої сили стимулюватиме зростання її вартості, а процеси автоматизації та роботизації прискорять темпи зростання продуктивності праці.

Імплементация досвіду ЄС щодо механізмів реалізації стратегії розумної спеціалізації та його втілення в Україні потребує реформування системи управління інноваційним розвитком країни у цілому, кардинальних змін підходів до визначення пріоритетів інноваційного розвитку. Досягнення мети до 2030 р. за цільовим сценарієм означає значний розвиток традиційних і виникнення нових секторів економіки; багаторазове збільшення розмірів внутрішнього ринку й спрощення доступу до нових зовнішніх ринків; рівноправний доступ до довгих і дешевих фінансових ресурсів для розвитку бізнесу; простоту запуску бізнесу й податкової звітності; низьке податкове навантаження; зростання капіталізації бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Стратегічні напрями сталого розвитку сільських територій на період до 2030 року / Ю.О. Лупенко та ін. ; за ред. Ю.О. Лупенка. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2020. 60 с.
2. Захарчук О.В. Технічне забезпечення сільськогосподарських підприємств в Україні. *Економіка АПК*. 2019. № 2. С. 48–56.
3. Martinez D. Breaking with the Past in Smart Specialisation: A New Model of Selection of Business Stakeholders within the Entrepreneurial Process of Discovery. S3 Working Paper Series № 04/2014. Luxembourg : Publications Office of the European Union. 2014. 16 p.
4. European Commission. Guide to research and innovation strategies for smart specialisation (RIS3). Brussels, 2012. 116 p.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
6. Комеліна О.В., Степаненко Є.В. Особливості застосування реінжинірингу бізнес-процесів на сучасному підприємстві. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. № 6(11).
7. Аналітичний огляд «Місце України у рейтингу Світового банку Doing Business». URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9cd60d26-fa44-481c-bb2a-1b28c713081f&title=AnalitichniiOgliadmistseUkrainiUReitinguSvitovogoBankudoingBusiness>.
8. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування (2010–2019). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Валовий внутрішній продукт (ВВП) в Україні. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp>.
10. Україна опустилася на 85-е місце в щорічному рейтингу конкурентоспроможності. WEF. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/617843.html>.
11. Тенденції тіньової економіки. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkononiki>.
12. Економічна стратегія України – 2030. URL: <https://strategy.uifuture.org/dva-scenar%D1%96i-rozvitku-ukrainskoi-ekonom%D1%96ki.html>.

References:

1. Stratehichni napriamy staloho rozvytku silskykh terytorii na period do 2030 roku / [Lupenko Yu.O., Malik M.I., Bulavka O.H. ta in.]; za red. Yu.O. Lupenka (2020) [Strategic directions of sustainable development of rural areas for the period up to 2030]. Kyiv: NNTs IAE. 60 p.
2. Zakharchuk O.V. (2019) Tekhnichne zabezpechennia silskohospodarskykh pidpriemstv v Ukraini [Technical support of agricultural enterprises in Ukraine]. *Ekononika APK*, no. 2, pp. 48–56.
3. Martinez D. (2014) Breaking with the Past in Smart Specialisation: A New Model of Selection of Business Stakeholders within the Entrepreneurial Process of Discovery/ Diego Martinez, Manuel Palazuelos-Martinez. *S3 Working Paper. Series № 04/2014*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 16 p.
4. European Commission (2012). Guide to research and innovation strategies for smart specialisation (RIS3). *Brussels*. 116 p.
5. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony (2015) [Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part]. Available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page.
6. Komelina O.V., Stepanenko, Ye.V. (2017) Osoblyvosti zastosuvannia reinvzhynirynhu biznes-protseviv na suchasnomu pidpriemstvi [Features of application of reengineering of business processes at the modern enterprise]. *Shhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, no. 6(11).
7. Analitychnyi ohliad "Mistse Ukrainy u reitynhu Svitovoho banku "Doing Business" [Analytical review "Ukraine's place in the World Bank's Doing Business" rating]. Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9cd60d26-fa44-481c-bb2a1b28c713081f&title=AnalitichniiOgliadmistseUkrainiUReitinguSvitovogoBankudoingBusiness>.
8. Kapitalni investytsii za dzhherelamy finansuvannia (2010-2019) [Capital investments by sources of financing (2010-2019)]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Valovy vnutrishnii produkt (VVP) v Ukraini [Gross domestic product (GDP) in Ukraine]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp>.
10. Ukraina opustylasia na 85-te mistse v shchorichnomu reitynhu konkurentospromozhnosti WEF [Ukraine dropped to 85th place in the annual WEF competitiveness ranking]. Available at: <https://ua.interfax.com.ua/news/economic/617843.html>.
11. Tendentsii tinovoi ekonomiky [Trends in the shadow economy]. Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkononiki>.
12. Ekonomichna stratehiia Ukrainy 2030 [Economic strategy of Ukraine 2030]. Available at: <https://strategy.uifuture.org/dva-scenar%D1%96i-rozvitku-ukrainskoi-ekonom%D1%96ki.html>.

Волощук В. Р.

Подольский государственный аграрно-технический университет

ТРЕНДОВЫЙ И ЦЕЛЕВОЙ СЦЕНАРИИ ИНВЕСТИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Резюме

Исходя из необходимости решения первоочередных задач, чрезвычайно важным является определение трендов, условий и факторов сценариев ускорения экономического роста в Украине. Самой сложной для Украины является проблема инвестиционного обеспечения экономического развития в условиях дефицита собственных финансовых ресурсов и ограниченных возможностей привлечения иностранных инвестиций. Доказано, что сельскому хозяйству Украины присущи значительные конкурентные преимущества на мировых рынках, мощный, однако полностью не раскрытый потенциал. Это один из самых привлекательных для инвесторов секторов экономики, поэтому имеет все предпосылки для дальнейшего развития. В то же время в современных условиях на фоне падения объемов промышленного производства и за счет экспортной ориентированности сельское хозяйство играет роль своеобразного катализатора экономического роста. Поэтому важно создать благоприятную среду и условия для развития национального аграрного сектора экономики через расширение его инвестиционного потенциала, стимулирования инвестиционной деятельности сельскохозяйственных товаропроизводителей и обеспечения положительной динамики капитальных инвестиций.

Ключевые слова: сценарии, инвестиции, целевой, трендовый, рейтинги, демография, благосостояние, экономика, новые сектора, инновации, занятость, благосостояние.

Voloshchuk Vitalii

State Agrarian and Engineering University in Podilia

TREND AND TARGET SCENARIOS FOR ECONOMIC DEVELOPMENT INVESTMENT

Summary

Based on the characteristics of European regions, heterogeneous per capita incomes have been identified and a deficit of public funds has been identified. Ukraine is the twentieth among the twenty-three countries in the Region with below-average incomes and 1.5 times behind the above-average, 5 times behind the lower limit of the highest, and 19 times behind the highest level. It is established that the economy develops mainly at its own expense, as foreign investment increased by only 25%, their share in the total is insignificant and decreased by more than half. The main task for the future is the need to improve the welfare of the population and effective economic development by increasing gross national income. It has been proved that the Ukrainian economy can develop inertially or according to a target forecast based on the shadowing of the economy, creating favorable conditions for the activities of all entities in the legal sector by improving the investment climate and creating an institutional environment; a decrease in the supply of labor to stimulate the growth of its cost, automation and robotization processes, accelerate the growth rate of labor productivity; the development of new sectors of the economy on the example of countries show the steady growth of the economy and the welfare of their citizens, who have relied on HI-Tech and innovation; implementation of EU experience on mechanisms for implementing smart specialization strategy; identifying practical steps to implement a smart specialization strategy. The need for active development of high-tech sectors of R&D, robotics, bioengineering, 3D-printing, software development, IT solutions for B2B, B2C with an emphasis on global competition, financial technologies, Big data (BD), and cloud technologies has been identified; Internet of Things, Industrial Internet of Things (IIoT); artificial intelligence (AI); drones, neuro interfaces, virtual (VR), augmented AR) and mixed reality (MR), nanotechnology, blockchain, cybersecurity. For the main stakeholders, it means an increase in welfare, and for business, it means a significant development of traditional and the emergence of new sectors of the economy; multiple increases in the size of the domestic market, and simplification of access to new foreign markets; equal access to long and cheap financial resources for development; ease of starting a business and tax reporting; business capitalization growth.

Keywords: scenarios, investments, target, trend, ratings, demography, welfare, economy, new sectors, innovations, demography, employment, welfare.